

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA DE VEST
1.2. Facultatea	LITERE, ISTORIE ȘI TEOLOGIE
1.3. Departamentul	STUDII ROMÂNEȘTI
1.4. Domeniul de studii	TEOLOGIE ORTODOXĂ
1.5. Ciclul de studii	LICENȚĂ
1.6. Programul de studii / calificarea*	<p>TEOLOGIE PASTORALĂ / conform COR: profesor în învățământul primar – 233101; profesor în învățământul gimnazial (232201).</p> <p>Arhiepiscop – cod COR : 246001, arhiereu vicar – 246002, arhondar – 246003, cantor – 246004, capelan – 246005, cardinal -246006, chevrasmes - 246007, cântăreț bisericesc – 246008, consilier culte – 246009, conducător arhiepiscopal – 246010, diacon – 246011, episcop – 246012, exarh – 246013, haham – 246014, harmonist – 246015, hatip – 246016, imam – 246017, inspector culte – 246018, majghian – 246019, melamed – 246020, mitropolit – 246021, muezin – 246022, muftiu – 246023, organist – 246024, pastor - 246025, patriarh – 246026, preot – 246027, președinte culte – 246028, protopop – 246029, provicar – 246030, rabin – 246031, secretar culte – 246032, stareț -stareță – 246033, treibar – 246034, vestitor – 246035, vicar – 246036.</p> <p>Noi ocupații propuse pentru a fi incluse în C.O.R.: Cleric/sacerdot/deservent de cult, educator religios, referent în cadrul structurilor misionare ale cultului (mass-media, edituri și publicații, centre pastorale, sociale, misionare și ecumenice – cu studii complementare de rigoare), călugăr – călugăriță, rasofoar-rasofoară, schimonah-schimonahie, egumen-egumenă, ieromonah, singhel, protosinghel, arhimandrit, ierodiacon, ieroschimonah, ieroschidiacon, sachelar, iconom, iconom-stavrofor și arhidiacon.</p>

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Istoria bisericii universale						
2.2. Titularul activităților de curs	Conf. dr. Remus Mihai Feraru						
2.3. Titularul activităților de seminar	Asist. dr. Alin Scridon						
2.4. Anul de studii	I	2.5. Semestrul	II	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7. Regimul disciplinei	O

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	2	3.3. seminar/laborator	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5 curs	28	3.6. seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					22
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate/pe teren					10
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					14
Examinări					2

Tutorat	
Examinări	
Alte activități ...	
3.7. Total ore studiu individual	48
3.8. Total ore pe semestru	90
3.9. Număr de credite	3

4. Precondiții (acolo unde e cazul)

4.1. de curriculum	<ul style="list-style-type: none"> Istoria bisericii universale (istoria Bisericii primare; istoria Bisericii în epoca primelor patru sinoade ecumenice)
4.2. de competențe	<ul style="list-style-type: none"> Noțiuni fundamentale de istoria Bisericii în primele cinci secole după Hristos; Noțiuni elementare de limba greacă.

5. Condiții (acolo unde e cazul)

5.1. de desfășurarea a cursului	<ul style="list-style-type: none"> Sală dotată cu tablă, laptop și videoproiector. Studentii nu se vor prezenta la prelegeri, seminarii/laboratoare cu telefoanele mobile deschise. De asemenea, nu vor fi tolerate convorbirile telefonice în timpul cursului, nici părăsirea de către studenți a sălii de curs în vederea preluării apelurilor telefonice personale; Nu va fi tolerată întârzierea studenților la curs și seminar/laborator.
5.2. de desfășurare a seminarului/laboratorului	<ul style="list-style-type: none"> sală dotată cu tablă, laptop și videoproiector; Termenul predării lucrării de seminar este stabilit de titular de comun acord cu studenții. Nu se vor accepta cererile de amânare a seminarului decât pe motive întemeiate.

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> C1 – cunoașterea evenimentelor majore ale istoriei creștinismului și a conceptelor specifice teologiei istorice. C2 – însușirea metodelor de cercetare specifice istoriei bisericesti și interpretarea critică a izvoarelor istorice.
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> CT.1 – Gestionarea optimă a sarcinilor profesionale și deprinderea executării lor la termen, în mod riguros, eficient și responsabil, pe baza principiilor, normelor și valorilor doctrinare, religios-morale și canonice; CT.2 – dezvoltarea abilităților de colaborare și lucru în echipe de cercetare multidisciplinare (intra și extra teologic), respectând principiile de credință religioasă.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1. Obiectivul general al disciplinei	Dezvoltarea unui set de competențe necesare specialistului în teologie, care să-i permită acestuia să analizeze și să interpreteze datele istorice, privind istoria Bisericii, în scopul formării și dezvoltării conștiinței istorice în spiritul dialogului și al dragostei creștine și
--	--

	pentru a putea răspunde la provocările lumii actuale.
7.2. Obiectivele specifice	<p>➤ Obiective de cunoaștere (O.c.)</p> <ul style="list-style-type: none"> • O.c.1.1. – să cunoască și să prezinte sistematic și coerent evenimentele majore ale istoriei Bisericii având în vedere cauzele, desfășurarea și consecințele acestora ; • O.c.1.2. – să utilizeze adecvat în comunicarea profesională terminologia specifică teologiei istorice; • O.c.1.3. – să prezinte factorii determinanți care au contribuit la răspândirea creștinismului și la dezvoltarea Bisericii creștine în primul mileniu; • O.c.2.1. – să descrie realitățile istorice pe baza interpretării critice a izvoarelor; <p>➤ Obiective de abilitare (O.ab.)</p> <ul style="list-style-type: none"> • O.ab.1.1. – să identifice și să diferențieze cauzele și consecințele evenimentelor istorice; • O.ab.1.2. – să evidențieze raportul dintre tradiție și înnoire în istoria Bisericii; • O.ab.2.1. – să realizeze o critică externă și internă a izvoarelor istorice, utilizând metodele specifice cercetării istorice; <p>➤ Obiective atitudinale (O.at.)</p> <ul style="list-style-type: none"> • O.at.1.1. – să argumenteze în ce măsură au influențat evenimentele derulate de-a lungul istoriei Bisericii configurația actuală a creștinismului; • O.at.1.2. – să argumenteze poziția Bisericii Ortodoxe față de învățăturile de credință formulate de catolici și protestanți. • O.at.1.3. – să susțină punctul de vedere ortodox în cadrul unui dialog interconfesional, ecumenic și interreligios.

8. Conținuturi

8.1. Curs	Metode de predare	Observații
1. Sinodul al V-lea Ecumenic de la Constantinopol (553) (O.c.1.1.; O.c.1.2.) (2 ore) 1.1. Disputa origenistă; 1.2. Problema celor „Trei Capitoale”; 1.3. Desfășurarea sinodului	- expunerea - prelegerea - problematizarea	- Referințe: 1. Meyendorff, John (1997), <i>Hristos în gândirea creștină răsăriteană</i> , traducere de N. Buga, București: Ed. IBMBOR, pp. 49-72. 2. Chifăr, Nicolae, (2007) <i>Istoria creștinismului</i> , vol. I, Sibiu, pp. 197-222 (pusă la dispoziție de titularul de curs). 3. Feraru Remus, (2016), <i>Istoria creștinismului de la origini până la Marea Schismă (1054)</i> , Timișoara: EUVT, pp. 323-333. (accesibile la BCUT pentru împrumutul acasă)
2. Monotelismul. Sinodul al VI-lea Ecumenic de la Constantinopol (680-681) (O.c.1.1.; O.c.1.2. ; O.at.1.3.) (2 ore). 2.1. Criza monoenergismului și monotelismului ; 2.2. Desfășurarea Sinodului	- expunerea - prelegerea - problematizarea	Cursul este corelat, în vederea îndeplinirii obiectivelor stabilite, cu seminarul nr. 1. - Referințe: 1. Ioniță, Viorel, <i>Sinodul al VI-lea Ecumenic și importanța sa pentru ecumenismul actual</i> , în „Studii Teologice”, nr. 5-8, 1978, pp. 357-485. 2. Chifăr, Nicolae, (2007) <i>Istoria creștinismului</i> ,

2.3. Sinodul Quinisext sau Trulan II		vol. I, Sibiu, pp. 223-239. (pusă la dispoziție de titularul de curs). 3. Feraru Remus Mihai (2016), <i>Biserica și stat în Bizanț: de la Heraclie până la Anastasie al II-lea (610-715)</i> , Timișoara / Sibiu: Ed. Eurostampa-Astra Museum, pp. 176-179 (accesibile la BCUT pentru împrumutul acasă).
3. Iconoclasmul. Sinodul al VII-lea Ecumenic de la Niceea (787). (O.c.1.1.; O.c.1.2.; O.at.1.3) (2 ore) 3.1. Originea și premisele iconoclasmului; 3.2. Iconoclasmul bizantin în secolul al VIII-lea: Sinodul iconoclast de la Hieria (754) ; 3.3. Desfășurarea Sinodului al VII-lea; 3.4. Iconoclasmul bizantin în secolul al IX-lea.	- expunerea - prelegerea - problematizarea	- Cursul este corelat, în vederea îndeplinirii obiectivelor stabilite, cu seminarul nr. 2. - Referințe: 1. Chifăr, Nicolae, (2007) <i>Istoria creștinismului</i> , vol. I, Sibiu, pp. 240-257. 2. Chifăr Nicolae (2010), <i>Iconologie și iconoclasm. Studii privind disputa iconoclastă în secolele VIII-IX</i> , Sibiu: Ed. Andreiana. (puse la dispoziție de titularul de curs).
4. Răspândirea creștinismului în secolele IX-XI (O.c.1.3.) (2 ore). 4.1. Înceștinarea moravilor; 4.2. Activitatea misionară a Sfinților Chiril și Metodie; 4.3. Înceștinarea sârbilor și croaților; 4.4. Înceștinarea bulgarilor; 4.5. Înceștinarea rușilor; 4.6. Înceștinarea ungurilor	- expunerea - prelegerea - problematizarea	Cursul este corelat, în vederea îndeplinirii obiectivelor stabilite, cu seminarul nr. 3. - Referințe: 1. Rămureanu, Ioan, <i>Creștinarea sârbilor sub împăratul Vasile I Macedoneanul</i> , în „Studii Teologice”, nr. 1-2, 1960, pp. 3-28; 2. Ștefan C. (2002), <i>Misiunea creștină în Apus și Răsărit (secolele V-X)</i> , Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană. 3. Chifăr, Nicolae, (2007) <i>Istoria creștinismului</i> , vol. I, Sibiu, pp. 291-320 (pusă la dispoziție de titularul de curs) 4. Feraru Remus Mihai, (2016), <i>Istoria creștinismului de la origini până la Marea Schismă (1054)</i> , Timișoara: EUVT, pp. 392-434. (accesibile la BCUT pentru împrumutul acasă)
5. Marea Schismă dintre Răsărit și Apus din anul 1054 (O.c.1.1.; O.c.1.2; O.at.1.1.). (4 ore). 1.1. Cauzele Schismei; 1.2. Etapele și desfășurarea Schismei.	- expunerea - prelegerea - problematizarea	- Referințe: 1. Popescu, T. P., <i>Geneza și evoluția schismei</i> , în „Ortodoxia”, nr. 2-3 / 1954, pp. 163-217. (accesibilă la BCUT pentru împrumutul acasă). 2. Chifăr, Nicolae, (2007) <i>Istoria creștinismului</i> , vol. II, Sibiu, pp. 327-358. (pusă la dispoziție de titularul de curs).
6. Cruciadele și consecințele acestora. (O.c.1.1.; O.c.1.2.) (2 ore) 6.1. Cauzele cruciadelor; 6.2. Desfășurarea cruciadelor; 6.3. Consecințele cruciadelor.	- expunerea - prelegerea - problematizarea	- Referințe: 1. Chifăr, Nicolae, (2007) <i>Istoria creștinismului</i> , vol. II, Sibiu, pp. 9-22 (pusă la dispoziție de titularul de curs). 2. Morrisson Cécile (1998), <i>Cruciadele</i> , traducere de Răzvan Junescu, București: Ed. Meridiane. (accesibile la BCUT pentru împrumutul acasă)
7. Încercări de unire a Bisericilor în secolele XI-XIV. (O.c.1.1.; O.c.1.2.; O.at.1.1.) (2 ore)	- expunerea - prelegerea - problematizarea	- Referințe: 1. Chifăr, Nicolae, (2007) <i>Istoria creștinismului</i> , vol. II, Sibiu, pp. 22-27. 2. Jivi, A., <i>Sinoadele unioniste de la Lyon (1274) și</i>

		<i>Ferrara-Florența (1438-1439). Studiu comparativ</i> , în vol. „Studii de istorie bisericească”, Sibiu, 2001, pp. 85-98. (accesibile la BCUT pentru împrumutul acasă)
8. Sinodul unionist de la Ferrara-Florența (1438-1439). (O.c.1.1.; O.c.1.2.; O.at.1.1.) (2 ore) 8.1. Convocarea sinodului și participării la sinod; 8.2. Punctele florentine;	- expunerea - prelegerea - problematizarea	- Referințe: 1. Chifăr, Nicolae, (2007) <i>Istoria creștinismului</i> , vol. II, Sibiu, pp. 79-94; 2. Jivi, A., <i>Sinoadele unioniste de la Lyon (1274) și Ferrara-Florența (1438-1439). Studiu comparativ</i> , în vol. „Studii de istorie bisericească”, Sibiu, 2001, pp. 85-98. (accesibile la BCUT pentru împrumutul acasă)
9. Biserica Ortodoxă în secolele XI-XIV. (O.c.1.1.; O.c.1.2.) (2 ore) 9.1. Vechile Patriarhii Ortodoxe.	- expunerea - prelegerea - problematizarea	- Referințe: 1. Chifăr, Nicolae, (2007) <i>Istoria creștinismului</i> , vol. II, Sibiu, pp. 28-35. (accesibile la BCUT pentru împrumutul acasă)
10. Istoria Bisericii Vechi-Orientale de la întemeiere până în secolul al XV-lea (O.c.1.1.; O.c.1.2.; O.at.1.1.) (2 ore)	- expunerea - prelegerea - problematizarea	- Referințe: 1. Chifăr, Nicolae, (2007) <i>Istoria creștinismului</i> , vol. II, Sibiu, pp. 46-53. (accesibile la BCUT pentru împrumutul acasă)
11. Biserica Apuseană în secolele XI-XV. (O.c.1.1.; O.c.1.2.), (4 ore) 11.1. Cearta pentru investitură; 11.2. Creșterea și descreșterea puterii papale; 11.3. Captivitatea babilonică a papilor; 11.4. Marea schismă papală și sinoadele conciliariste	- expunerea - prelegerea - problematizarea	- Referințe: 1. Chifăr, Nicolae, (2007) <i>Istoria creștinismului</i> , vol. II, Sibiu, pp. 54-69; 2. Hertling L. (1998), <i>Istoria Bisericii</i> , trad. de E. Dumea, Iași: Ars Longa, pp. 196-312. (accesibile la BCUT pentru împrumutul acasă).
12. Premisele și specificul Reformei protestante (O.c.1.1.; O.c.1.2.;) (2 ore)	- expunerea - prelegerea - problematizarea	- Referințe: 1. Chifăr, Nicolae, (2007) <i>Istoria creștinismului</i> , vol. II, Sibiu, pp. 120-124. (accesibile la BCUT pentru împrumutul acasă).
13. Reforma protestantă în Germania și răspândirea luteranismului. (O.c.1.1.; O.c.1.2.; O.at.1.1.) (2 ore) 13.1. Cauzele Reformei protestante în Germania; 13.2. Personalitatea lui Martin Luther; 13.3. Declanșarea și desfășurarea Reformei; 13.4. Doctrina lutherană; 13.5. Răspândirea luteranismului.	- expunerea - prelegerea - problematizarea	- Referințe: 1. Chifăr, Nicolae, (2007) <i>Istoria creștinismului</i> , vol. II, Sibiu, pp. 124-137; 2. Benga, Daniel (2003), <i>Marii Reformatori luterani și Biserica ortodoxă. Contribuții la tipologia relațiilor luterano-ortodoxe</i> , București: Ed. Sophia. (accesibile la BCUT pentru împrumutul acasă).
Bibliografie Manuale <ul style="list-style-type: none"> • BĂBUS, Pr. Emanoil, <i>Introducere în Istoria Bisericească Universală</i>, Ed. Sofia, București, 2002. • CHIFĂR, Pr. Nicolae, <i>Istoria creștinismului</i>, vol. I-IV, Ed. Trinitas, Iași, 1999-2005. • Idem, <i>Istoria creștinismului</i>, vol. I-II, Ed. Universității „Lucian Blaga”, Sibiu, 2007-2008. 		

- Idem (2010), *Iconologie și iconoclasism. Studii privind disputa iconoclastă în secolele VIII-IX*, Sibiu: Ed. Andreiana.
- COMAN, I. G. (1993), „Și cuvântul trup S-a făcut”. *Hristologie și mariologie patristică*, Timișoara: Ed. Mitropoliei Banatului.
- FERARU, Remus Mihai, *Istoria creștinismului de la origini până la Marea Schismă (1054)*, Ed. Universității de Vest / Astra Museum, Timișoara-Sibiu, 2016.
- MUNTEAN, V. Vasile, *Istoria creștină generală*, Ed. IBMBOR, vol. I-II, București, 2008.
- RĂMUREANU, Pr. Prof. Dr. Ioan, *Istoria bisericească universală*, ediția a II-a, Ed. IBMBOR, București, 2004.
- RĂMUREANU, Pr. Prof. Dr. Ioan; ȘESAN, Pr. Prof. Dr. Milan; BODOGAE, Pr., Prof. Dr. Teodor, *Istoria Bisericească Universală*, vol. I-II, Ed. IBMBOR, București 1987-1993.

Lucrări generale și speciale

- BENGĂ, Daniel, *Marii Reformatori luterani și Biserica ortodoxă. Contribuții la tipologia relațiilor luterano-ortodoxe*, Ed. Sophia, București, 2003.
- BROWN, PETER, *Întemeierea creștinismului occidental: triumf și diversitate (200-1000 d.Ch.)*, traducere de Hans Neumann, Iasi, Editura Polirom, 2002.
- FERARU Remus Mihai (2016), *Biserică și stat în Bizanț: de la Heraclie până la Anastasie al II-lea (610-715)*, Timișoara / Sibiu: Ed. Eurostampa-Astra Museum.
- HERTLING Ludwig (1998), *Istoria Bisericii*, trad. de E. Dumea, Iași: Ars Longa.
- IONIȚĂ, Viorel, *Sinodul al VI-lea Ecumenic și importanța sa pentru ecumenismul actual*, în „Studii Teologice”, nr. 5-8, 1978, pp. 357-485.
- JIVI, Aurel, *Sinoadele unioniste de la Lyon (1274) și Ferrara-Florența (1438-1439). Studiu comparativ*, în vol. „Studii de istorie bisericească”, Sibiu, 2001, pp. 85-98.
- MARROU, Henri-Irénée, *Biserica în antichitatea târzie 303-604*, Ed. Universitas, București, 1999.
- MEYENDORFF, John (1997), *Hristos în gândirea creștină răsăriteană*, traducere de N. Buga, București: Ed. IBMBOR.
- MORRISSON Cécile (1998), *Cruciadele*, traducere de Răzvan Junescu, București: Ed. Meridiane.
- NACU Pompiliu (2010), *Ereziile primelor opt veacuri creștine și dănuirea lor la începutul mileniului trei*, Galați: Partener.
- OȚETEA, Andrei, *Renașterea și reforma*, București, 1968, pp. 249-282.
- POPESCU, T. P., *Geneza și evoluția schismei*, în „Ortodoxia”, nr. 2-3 / 1954, pp. 163-217.
- RĂMUREANU, Ioan, *Creștinarea sârbilor sub împăratul Vasile I Macedoneanul*, în „Studii Teologice”, nr. 1-2, 1960, pp. 3-28.
- SCHÖNBORN, Christoph von (2007) *Sofronie al Ierusalimului. Viața monahală și mărturisirea doctrinară*, traducere de Măriuca și Adrian Alexandrescu, București: Ed. Fundației Anastasia.
- ȘTEFAN C. (2002), *Misiunea creștină în Apus și Răsărit (secolele V-X)*, Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană.

8.2. Seminar/laborator	Metode de predare	Observații
1. Teologia ortodoxă în fața monotelismului și monoenergismului (O.c.2.1.; O.ab.2.1.; O.at. 1.3.) (2 ore)	<ul style="list-style-type: none"> - conversația - studiul de caz - problematizarea - comentariul de text - referate pe o temă specifică. 	<ul style="list-style-type: none"> - Pentru derularea seminarului este necesar ca studenții să studieze referințele aferente cursului nr. 2. - Referințe: 1. Feraru Remus Mihai (2016), <i>Biserică și stat în Bizanț: de la Heraclie până la Anastasie al II-lea (610-715)</i>, Timișoara / Sibiu: Ed. Eurostampa-Astra Museum, pp. 169-176; 180-189; 208-216 (accesibile

		la BCUT pentru împrumutul acasă). 2. Schönborn, Christoph von (2007) <i>Sofronie al Ierusalimului. Viața monahală și mărturisirea doctrinară</i> , traducere de Măriuca și Adrian Alexandrescu, București: Ed. Fundației Anastasia (pusă la dispoziție de titularul de curs).
2. Iconologia creștină până în secolul al VIII-lea. (O.c.2.1.; O.ab.2.1.; O.at.1.3.), (2 ore)	<ul style="list-style-type: none"> - conversația - studiul de caz - problematizarea - comentariul de text - referate pe o temă specifică. 	<ul style="list-style-type: none"> - Pentru derularea seminarului este necesar ca studenții să studieze referințele aferente cursului nr. 3. - Referințe: <ol style="list-style-type: none"> 1. Chifăr, Nicolae, (2007) <i>Istoria creștinismului</i>, vol. I, Sibiu, pp. 240-257. 2. Chifăr Nicolae (2010), <i>Iconologie și iconoclastm. Studii privind disputa iconoclastă în secolele VIII-IX</i>, Sibiu: Ed. Andreiana. (puse la dispoziție de titularul de curs).
3. Misiunea Sfinților Chiril și Metodie, Apostolii slavilor. Încreștinarea germanilor, anglo-saxonilor și scandinavilor (O.c.2.1.; O.ab.2.1.) (2 ore).	<ul style="list-style-type: none"> - conversația - studiul de caz - problematizarea - comentariul de text - referate pe o temă specifică. 	<ul style="list-style-type: none"> - Pentru derularea seminarului este necesar ca studenții să studieze referințele aferente cursului nr. 4. - Referințe: <ol style="list-style-type: none"> 1. Tachiaos, Anthony-Emil N., (2002) <i>Sfinții Chiril și Metodie și culturalizarea slavilor</i>, traducere de C. Făgețan, București: Ed. Sophia. 2. Ștefan C. (2002), <i>Misiunea creștină în Apus și Răsărit (secolele V-X)</i>, Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană. (accesibile la BCUT pentru împrumutul acasă)
4. Biserica Ortodoxă în secolele XI-XIV: Bisericele Ortodoxe locale (Biserica Bulgară, Sârbă, Rusă). (O.c.2.1.; O.ab.2.1.), (2 ore)	<ul style="list-style-type: none"> - conversația - studiul de caz - problematizarea - comentariul de text - referate pe o temă specifică. 	<ul style="list-style-type: none"> - Pentru derularea seminarului este necesar ca studenții să studieze referințele aferente cursului nr. 9. - Referințe: <ol style="list-style-type: none"> 1. Borcea Liviu (2006), <i>Bisericele ortodoxe răsăritene până la 1453. Repere istorice</i>, Oradea: Ed. Universității din Oradea. 2. Norocel E., <i>Patriarhia bulgară de Târnovo între anii 1235-1393</i>, în „Studii Teologice”, nr. 3-4 / 1966, pp. 147-159. 3. Vornicescu N., <i>Patriarhia Serbiei</i>, în „Mitropolia Moldovei și Sucevei”, nr. 1-2 / 1980, pp. 133-142. (accesibile la BCUT pentru împrumutul acasă).
5. Erezii în Răsărit și în Apus în secolele XI-XIV. (O.c.2.1.; O.ab.2.1.; O.at. 1.3.) (2 ore)	<ul style="list-style-type: none"> - conversația - studiul de caz - problematizarea - comentariul de text - referate pe o temă specifică. 	<ul style="list-style-type: none"> - Referințe: <ol style="list-style-type: none"> 1. Chifăr, Nicolae, (2007) <i>Istoria creștinismului</i>, vol. II, Sibiu, pp. 36-38; 69-71. (pusă la dispoziție de titularul de curs) 2. Vasilescu D., <i>Bogomilismul</i>, în „Studii Teologice”, nr. 7-8 / 1963, pp. 444-460; 3. Obolensky, Dimitri (2002), <i>Un commonwealth medieval: Bizanțul. Europa de Răsărit, 500-1453</i>, traducere de C. Dumitriu, București: Ed. Corint, pp. 139-145. 4. Culianu, I. P. (1995), <i>Gnozele dualiste ale</i>

		<i>Occidentului</i> , București: Nemira, pp. 270-296. (accesibile la BCUT pentru împrumutul acasă)
6. Monahismul în Răsărit în mileniul II. Muntele Athos. Isihasmul. Paisianismul (O.c.2.1.; O.ab.2.1.; O.at. 1.3.) (2 ore).	- conversația - studiul de caz - problematizarea - comentariul de text - referate pe o temă specifică.	- Referințe: 1. Popescu T. M., <i>O mie de ani în istoria Muntelui Athos</i> , în „Ortodoxia”, nr. 3-4 / 1963, pp. 590-620. 2. Muntean, Vasile, (2005), <i>Bizanțul și românii. Cercetare comparativă privind organizarea mănăstirilor</i> , Iași: Trinitas. (accesibile la BCUT pentru împrumutul acasă)
7. Monahismul apusean în secolele XI-XIV. (O.c.2.1.; O.ab.2.1.; O.at. 1.3.), (2 ore)	- conversația - studiul de caz - problematizarea - comentariul de text - referate pe o temă specifică.	- Referințe: 1. Chifăr, Nicolae, (2007) <i>Istoria creștinismului</i> , vol. II, Sibiu, pp. 71-78 (cu bibliografie bogată). (pusă la dispoziție de titularul de curs)

Bibliografie

Manuale

- BĂBUS, Pr. Emanoil, *Introducere în Istoria Bisericească Universală*, Ed. Sofia, București, 2002.
- CHIFĂR, Pr. Nicolae, *Istoria creștinismului*, vol. I-IV, Ed. Trinitas, Iași, 1999-2005.
- Idem, *Istoria creștinismului*, vol. I-II, Ed. Universității „Lucian Blaga”, Sibiu, 2007-2008.
- Idem (2010), *Iconologie și iconoclastm. Studii privind disputa iconoclastă în secolele VIII-IX*, Sibiu: Ed. Andreiana.
- COMAN, I. G. (1993), „Și cuvântul trup S-a făcut”. *Hristologie și mariologie patristică*, Timișoara: Ed. Mitropoliei Banatului.
- FERARU, Remus Mihai, *Istoria creștinismului de la origini până la Marea Schismă (1054)*, Ed. Universității de Vest / Astra Museum, Timișoara-Sibiu, 2016.
- MUNTEAN, V. Vasile, *Istoria creștină generală*, Ed. IBMBOR, vol. I-II, București, 2008.
- RĂMUREANU, Pr. Prof. Dr. Ioan, *Istoria bisericească universală*, ediția a II-a, Ed. IBMBOR, București, 2004.
- RĂMUREANU, Pr. Prof. Dr. Ioan; ȘESAN, Pr. Prof. Dr. Milan; BODOGAE, Pr., Prof. Dr. Teodor, *Istoria Bisericească Universală*, vol. I-II, Ed. IBMBOR, București 1987-1993.

Lucrări generale și speciale

- BENGĂ, Daniel, *Marii Reformatori luterani și Biserica ortodoxă. Contribuții la tipologia relațiilor luterano-ortodoxe*, Ed. Sophia, București, 2003.
- BORCEA Liviu (2006), *Bisericile ortodoxe răsăritene până la 1453. Repere istorice*, Oradea: Ed. Universității din Oradea.
- BROWN, PETER, *Întemeierea creștinismului occidental: triumf și diversitate (200-1000 d.Ch.)*, traducere de Hans Neumann, Iasi, Editura Polirom, 2002.
- CULIANU, I. P. (1995), *Gnozele dualiste ale Occidentului*, București: Nemira.
- FERARU Remus Mihai (2016), *Biserică și stat în Bizanț: de la Heraclie până la Anastasie al II-lea (610-715)*, Timișoara / Sibiu: Ed. Eurostampa-Astra Museum.
- HERTLING Ludwig (1998), *Istoria Bisericii*, trad. de E. Dumea, Iași: Ars Longa.
- IONIȚĂ, Viorel, *Sinodul al VI-lea Ecumenic și importanța sa pentru ecumenismul actual*, în „Studii Teologice”, nr. 5-8, 1978, pp. 357-485.
- JIVI, Aurel, *Sinoadele unioniste de la Lyon (1274) și Ferrara-Florența (1438-1439). Studiu comparativ*, în vol. „Studii de istorie bisericească”, Sibiu, 2001, pp. 85-98.

- MARROU, Henri-Irénée, *Biserica în antichitatea târzie 303-604*, Ed. Universitas, București, 1999.
- MEYENDORFF, John (1997), *Hristos în gândirea creștină răsăriteană*, traducere de N. Buga, București: Ed. IBMBOR.
- MORRISSON Cécile (1998), *Cruciadele*, traducere de Răzvan Junescu, București: Ed. Meridiane.
- MUNTEAN, Vasile, (2005), *Bizanțul și românii. Cercetare comparativă privind organizarea mănăstirilor*, Iași: Trinitas.
- NACU Pompiliu (2010), *Ereziile primelor opt veacuri creștine și dăinuirea lor la începutul mileniului trei*, Galați: Partener.
- NOROCEL E., *Patriarhia bulgară de Târnovo între anii 1235-1393*, în „Studii Teologice”, nr. 3-4 / 1966, pp. 147-159.
- OBOLENSKY, Dimitri (2002), *Un commonwealth medieval: Bizanțul. Europa de Răsărit, 500-1453*, traducere de C. Dumitriu, București: Ed. Corint.
- POPESCU, T. M., *Geneza și evoluția schismei*, în „Ortodoxia”, nr. 2-3 / 1954, pp. 163-217.
- Idem., *O mie de ani în istoria Muntelui Athos*, în „Ortodoxia”, nr. 3-4 / 1963, pp. 590-620.
- RĂMUREANU, Ioan, *Creștinarea sârbilor sub împăratul Vasile I Macedoneanul*, în „Studii Teologice”, nr. 1-2, 1960, pp. 3-28.
- SCHÖNBORN, Christoph von (2007) *Sofronie al Ierusalimului. Viața monahală și mărturisirea doctrinară*, traducere de Măriuca și Adrian Alexandrescu, București: Ed. Fundației Anastasia.
- ȘTEFAN C. (2002), *Misiunea creștină în Apus și Răsărit (secolele V-X)*, Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană.
- TACHIAOS, Anthony-Emil N., (2002) *Sfinții Chiril și Metodie și culturalizarea slavilor*, traducere de C. Făgețan, București: Ed. Sophia.
- VASILESCU D., *Bogomilismul*, în „Studii Teologice”, nr. 7-8 / 1963, pp. 444-460.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținuturile unităților de învățare au fost elaborate în urma consultării specialiștilor pe disciplină din facultățile de profil, pe baza programei analitice aprobate la nivelul Patriarhiei Române. În egală măsură, au fost luate în calcul așteptările principalilor angajatori ai absolvenților acestei specializări: structurile eclesiale, structurile de asistență socială, structurile din domeniul educațional.

10. Evaluare*

Tip de activitate	10.1. Criterii de evaluare	10.2. Metode de evaluare	10.3. Pondere din nota finală
10.4. Curs	- să prezinte sistematic și coerent evenimentele majore ale istoriei Bisericii având în vedere cauzele, desfășurarea și consecințele acestora ;	Examen scris	80%
	- să utilizeze adecvat în comunicarea		

	profesională terminologia specifică teologiei istorice;		
	- să prezinte factorii determinanți care au contribuit la răspândirea creștinismului și la dezvoltarea Bisericii creștine în primul mileniu;		
10.5. Seminar/laborator	- să descrie realitățile istorice pe baza interpretării critice a izvoarelor;	Prezentarea unui portofoliu care va conține lucrarea de seminar.	10 %
	- să identifice și să diferențieze cauzele și consecințele evenimentelor istorice;		
	- să realizeze o critică externă și internă a izvoarelor istorice, utilizând metodele specifice cercetării istorice;		
	Abordarea activ- participativă a orelor de seminar	Monitorizare directă: Prezența și activitatea fiecărui student va fi monitorizată de titularul de curs/seminar. Pentru prezența minimă prevăzută de regulament și activitate adekvată se va acorda 1 punct.	10 %
10.6. Standard minim de performanță: includerea tuturor componentelor cu referire la lucrarea de licență			
<ul style="list-style-type: none"> Să demonstreze capacitatea înțelegerii mecanismelor care au dus la dezvoltarea Bisericii creștine Să cunoască evenimentele principale din istoria Bisericii creștine în epoca sinoadelor ecumenice. Nu există condiții speciale pentru prezentarea la sesiunea de restanță sau la mărirea de notă. 			

Data completării
16.09.2016

Semnătura titularului de curs

Feraru R.

Semnătura titularului de seminar

Alin Scridan

Semnătura directorului de departament

[Signature]